

O'ZBEKISTON VA JAHON HAMJAMIYATI

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti

Pedagogika fakulteti Jismoniy madaniyat

yönalishi 111-jm-2024 guruh talabasi

Ġolibjon Saydullayev Baxtiyor o'gli

Email: ğolibjonsaydullayev 8@gmail.com

Tel:998936354843

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti

Pedagogika fakultetining tarix fani o'qituvchisi

Boytoyev Sirojiddin

Anontatsiya: Ushbu maqolada O'zbekistonning jahon hamjamiyatiga qo'shgan hissasi, xalqaro aloqalari va mintaqaviy integratsiyadagi roli haqida. Mamlakat mustaqillikka erishganidan keyin, jahon siyosatidagi o'rni va xalqaro tashkilotlar bilan aloqalari ko'rib chiqiladi. Annotatsiyada O'zbekistonning BMT, SHHT, EAOK va boshqa global tashkilotlar bilan hamkorlikdagi yutuqlari tahlil etiladi.

Kalid sözlar: O'zbekiston, jahon hamjamiyati, mustaqillik, xalqaro aloqalar, xalqaro tashkilotlar, BMT (Birlashgan Millatlar Tashkiloti), SHHT (Shanxay Hamkorlik Tashkiloti)

Anotation. This article is about Uzbekistan's contribution to the world community, its international relations and its role in regional integration. After the country gained independence, its place in world politics and relations with international organizations are considered. The abstract analyzes Uzbekistan's achievements in cooperation with the UN, SCO, EAEU and other global organizations.

Keywords: Uzbekistan, world community, independence, international relations, international organizations, UN (United Nations), SCO (Shanghai Cooperation Organization)

O'zbekiston, Markaziy Osiyoda joylashgan mustaqil davlat, 1991-yilda Sovet Ittifoqining parchalanishi natijasida mustaqil bo'ldi. O'zbekistonning poytaxti Toshkent bo'lib, mamlakatda 33 milliondan ortiq aholi yashaydi. O'zbekistonda ko'p millatli aholi, asosan o'zbeklar, ammo ruslar, tojiklar, qozoqlar va boshqa etnik guruhlar ham yashaydi.

O'zbekistonning iqtisodiyoti:

O'zbekiston iqtisodiyoti agrar sanoatga asoslangan bo'lib, paxta yetishtirish, gaz va neft qazib olish, metallurgiya sanoati va qishloq xo'jaligi asosiy tarmoqlardir. O'zbekiston paxtani dunyoda yetakchi ishlab chiqaruvchilaridan biri hisoblanadi.

So'nggi yillarda mamlakatda sanoat va xizmat ko'rsatish sohalariga katta e'tibor qaratilmoqda.

O'zbekiston va Jahon Hamjamiyati:

O'zbekiston jahonda ko'plab davlatlar bilan diplomatik aloqalar o'rnatgan. 1992-yilda Birlashgan Millatlar Tashkilotiga a'zo bo'ldi va shu bilan birga, boshqa xalqaro tashkilotlarga ham a'zo bo'ldi. O'zbekistonning tashqi siyosati ko'proq mintaqaviy hamkorlikka, iqtisodiy rivojlanishga, va xavfsizlik masalalariga qaratilgan. So'nggi yillarda, O'zbekistonning yevropaga va Osiyo-Tinch okeani mamlakatlariga nisbatan tashqi aloqalarini kengaytirishga e'tibor qaratilmoqda.

O'zbekistonning Asosiy Tashqi Hamkorlari:

O'zbekistonning asosiy savdo hamkorlari Rossiya, Xitoy, Turkiya, Janubiy Koreya, Germaniya va boshqa davlatlar hisoblanadi. Mamlakat Xitoy bilan ijobiy savdo aloqalarini rivojlantirmoqda, Rossiya bilan iqtisodiy va siyosiy aloqalar mustahkamlanmoqda. Shuningdek, Turkiya bilan madaniy va iqtisodiy aloqalar ham kengaymoqda. Jahon hamjamiyatida O'zbekistonning pozitsiyasi mustahkamlanmoqda, va mamlakat tez sur'atlar bilan iqtisodiy va siyosiy o'zgarishlar olib bormoqda.

Geografiya:

O'zbekiston Markaziy Osiyoda joylashgan bo'lib, uning chegaralari qo'shni davlatlar bilan o'ralgan: shimolda Qozog'iston, sharqda va janubi-sharqda Tojikiston, janubda Afg'oniston, g'arbda esa Turkmaniston bilan chegaradosh. O'zbekistonning geografik o'rni strategik jihatdan muhim, chunki u mintaqaviy transport yo'llarining kesishgan nuqtasida joylashgan.

Iqtisodiyot:

O'zbekiston iqtisodiyoti har yili o'sib bormoqda, shu bilan birga bir nechta sohalarda islohotlar olib borilmoqda. Mamlakatning iqtisodiy rivojlanishida quyidagi sohalarda muhim ahamiyatga ega:

Energetika sektori: O'zbekistonda katta tabiiy gaz va neft resurslari mavjud. Energetika sektori, ayniqsa, gaz va elektr energiyasi ishlab chiqarishda rivojlanmoqda.

Paxta sanoati: O'zbekiston dunyoda paxta ishlab chiqarishda yetakchi o'rinda turadi. Biroq, so'nggi yillarda paxta sanoatining diversifikatsiyasi va qishloq xo'jaligi modernizatsiyasiga katta e'tibor qaratilmoqda.

Turizm: O'zbekistonda turizm sektori tez rivojlanmoqda, ayniqsa, Samarqand, Buxoro va Xiva kabi tarixiy shaharlar, shuningdek, qadimiy madaniy merosga ega bo'lgan hududlar turistlar uchun qiziqarli bo'lmoqda.

Madaniyat va Tarix:

O'zbekistonning boy madaniy va tarixiy merosi bor. Mamlakat qadimiy shaharlarga, arxitektura yodgorliklariga va ilm-fan markazlariga ega. O'zbekistonda ko'plab me'moriy obidalar mavjud, jumladan, Samarqanddagi Registon maydoni,

Buxorodagi Ark qal'asi, Xivadagi Ichan-Qala shahri. O'zbekiston tarixi ko'plab buyuk davlatlarning rivojlanishiga guvoh bo'ldi, jumladan, Temuriylar imperiyasi va Buyuk Ipak yo'li orqali o'tgan madaniyatlar.

Siyosat va Hukumat:

O'zbekiston 1991-yilda mustaqil bo'lgach, uni bir necha yillar davomida Islom Karimov boshqardi. Karimov vafotidan so'ng, 2016-yilda Shavkat Mirziyoyev prezident bo'ldi. Mirziyoyev hukumatining asosiy maqsadlaridan biri siyosiy islohotlar, iqtisodiy modernizatsiya, korrupsiyani kamaytirish va erkin bozor iqtisodiyotiga o'tishni ta'minlashdir. Shu bilan birga, inson huquqlari va erkinliklari sohasida ham ba'zi islohotlar amalga oshirilmoqda.

Tashqi siyosat:

O'zbekistonning tashqi siyosatidagi asosiy tamoyil mintaqaviy barqarorlikni ta'minlash, mintaqaviy hamkorlikni rivojlantirish va iqtisodiy rivojlanishni rag'batlantirishdir. O'zbekistonning Yevropa, Xitoy, Rossiya, Turkiya va AQSh kabi mamlakatlar bilan hamkorlik aloqalari mustahkamlanmoqda.

O'zbekistonning Tashqi siyosatda Markaziy Osiyo davlatlari bilan aloqalari alohida ahamiyatga ega, chunki bu mintaqadagi geosiyosiy holat va xavfsizlik masalalarida O'zbekistonning roli muhimdir. O'zbekistonning Afg'oniston bilan ham aloqalari mavjud bo'lib, bu mintaqaning xavfsizligini ta'minlashda O'zbekiston o'zining muhim pozitsiyasini saqlab kelmoqda.

XULOSA:O'zbekiston, Markaziy Osiyoda joylashgan va boy tarixiy, madaniy merosga ega bo'lgan mustaqil davlatdir. Mamlakatning iqtisodiyoti paxta sanoati, energiya resurslari va qishloq xo'jaligiga asoslangan bo'lsa-da, so'nggi yillarda sanoat va xizmat ko'rsatish sohalari rivojlanmoqda. O'zbekistonning tashqi siyosati mintaqaviy barqarorlikni ta'minlash, iqtisodiy hamkorlikni kengaytirish va xavfsizlikni mustahkamlashga qaratilgan. Madaniyat va tarixiy yodgorliklar, jumladan, Samarqand, Buxoro va Xiva kabi qadimiy shaharlar, O'zbekistonning jahon hamjamiyatidagi ahamiyatini oshiradi. Mamlakatning siyosiy islohotlari, iqtisodiy modernizatsiyasi va tashqi aloqalaridagi yangiliklar uni yangi davrga olib chiqmoqda. O'zbekistonning xalqaro maydondagi roli va pozitsiyasi mustahkamlanib, rivojlanish davom etmoqda.

Ishlatilgan adabiyotlar.

1. "O'zbekiston tarixi" – O'zbekiston Respublikasi Fanlar Akademiyasi, O'zbekiston Tarixi Instituti tomonidan nashr etilgan.
2. "O'zbekiston Respublikasi: Iqtisodiy rivojlanish" – O'zbekiston Respublikasining Iqtisodiyot va sanoat vazirligi tomonidan chop etilgan.
3. "O'zbekistonning siyosiy tarixi" – M. Nurmuhammedov, M. Axmedov, O'zbekiston tarixining siyosiy fazalari va siyosiy tizimi haqida.
4. "O'zbekiston: iqtisodiy o'zgarishlar va islohotlar" – M. Sh. Qosimov, iqtisodiy islohotlar va jahon hamjamiyatidagi o'zgarishlar.

5. "O'zbekistonning tashqi siyosati: yangi davr" – O'zbekiston tashqi siyosati haqida yozilgan tahliliy maqolalar va kitoblar.
6. "O'zbekistondagi madaniyat va turizm" – O'zbekistonda sayyohlik va madaniy meros bo'yicha ilmiy ishlar.
7. "O'zbekiston va Markaziy Osiyo geopolitikasi" – O'zbekistondagi geosiyosiy vaziyat va uning ta'siri haqida.
8. "Samarqand, Buxoro va Xiva: tarixiy obidalar" – UNESCO va boshqa turizm tashkilotlari tomonidan chop etilgan qo'llanmalar.
9. "O'zbekistonda innovatsiya va texnologik rivojlanish" – O'zbekistonning texnologik o'sish va innovatsiyalar sohasidagi islohotlari haqida.
10. "O'zbekistonning ijtimoiy-siyosiy islohotlari" – Shavkat Mirziyoyevning siyosiy islohotlari va ular o'zgarishlarga ta'siri haqida.